

М-во на енергетиката

ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ
И ВЪЗОБНОВЯЕМА ЕНЕРГИЯ

Финансов механизъм на европейското икономическо пространство 2009-2014
Министерство на икономиката и енергетиката
Програма BG 04-04-05 «Енергийна ефективност и възобновяема енергия»

- Проект: Енергийна ефективност и ресурсна ефикасност чрез по-добро знание и обществено съзнание, договор № BG 04-04-05 -15-08
- Бенефициент: Балкански институт по труда и социалната политика

Финансов механизъм на европейското икономическо пространство 2009-2014
Министерство на икономиката и енергетиката
Програма BG 04-04-05 «Енергийна ефективност и възобновяема енергия»

Договори за енергийна ефективност

Част 3.2

Д-р инж. Надя Николова-Деме
Председател на УС на СЕА СОФЕНА

Договори за енергийна ефективност

Какво представляват договорите за енергийна ефективност ?

- Къде е тяхното място?
- Как са дефинирани?
- В кои европейски и национални документи са регламентирани?
- На какви изисквания трябва да отговарят?
- Какви видове договорите за енергийна ефективност има?
- Кой са предимствата и недостатъците им?
- Прилагане, финансиране и примери.

Европейско законодателство за ДГР

Директива 2012/27/ЕО относно енергийната ефективност

- ❑ Създава **обща рамка от мерки за насърчаване на енергийната ефективност** с оглед гарантиране постигането на целта на Европейския съюз за повишаване на енергийна ефективност с 20% до 2020 година.
- ❑ Налага задължения на страните-членки на Европейския съюз **да подкрепят пазара на енергийни услуги** (типични договори, предоставяне на информация, премахване на пречките, ...).

Европейско законодателство за ДГР

Директива 2012/27/ЕО относно енергийната ефективност

Съгласно Директивата договорът с гарантиран резултат се дефинира като:

“...**договорно споразумение** между бенефициента и доставчика на мерки за подобряване на енергийната ефективност, проверявани и наблюдавани по време на целия срок на договора, като **инвестициите за тези мерки (работа, доставки или услуги) се изплащат чрез договореното ниво на повишаване на енергийната ефективност /гарантирани енергийни икономии/,** или друг договорен критерий за енергоспестяване **/напр. финансови икономии/**”;

Приложение XIII към Директивата за енергийната ефективност:

“**Гарантираните икономии**“ са сред задължителните клаузи, които следва да се включат в ДГР, или в свързаните с обществената поръчка спецификации.

Европейско законодателство за ДГР

Директива 2012/27/ЕО относно енергийната ефективност

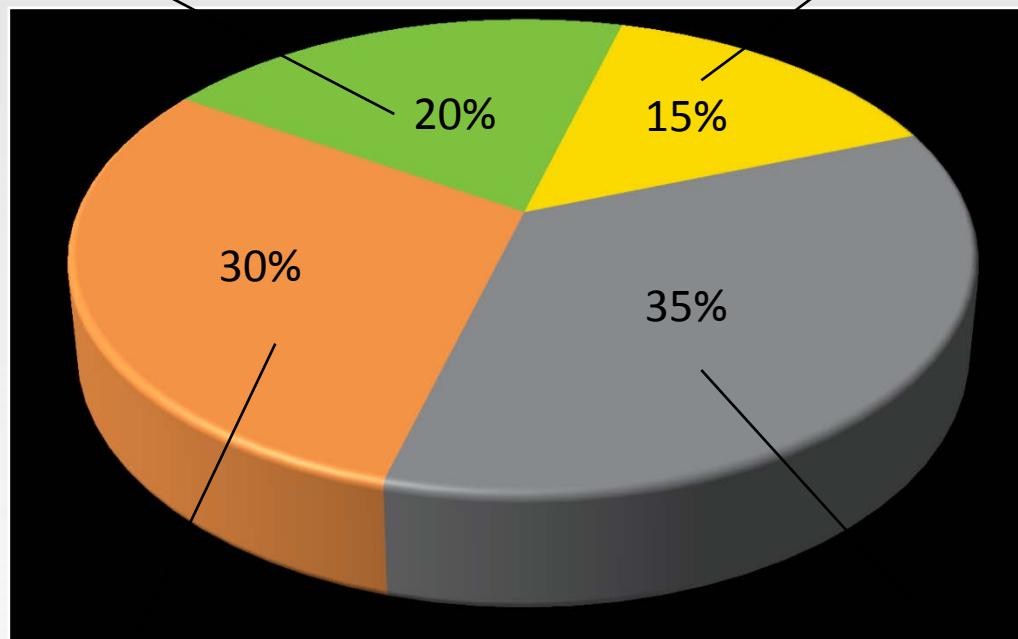
Всяка страна-член на ЕС следва да насърчава пазара на енергийните услуги чрез:

- ❑ Разпространение на ясна и лесно достъпна информация относно: налични ДГР и клаузите в тях, както и – за финансови инструменти, стимули и др. За подпомагане на проекти за услуги, свързани с повишаване на ЕЕ – създаване на **центрове за контакт и информация**;
- ❑ Публичен регистър и редовно актуализиране на **списък на квалифицираните и/или сертифицираните доставчици на енергийни услуги**;
- ❑ Подкрепа на публичния сектор при оценка на оферти за енергийни услуги на сгради, чрез: **предоставяне на информация за най-добрите практики при сключване на ДГР**;
- ❑ **Участие на независими консултанти за подпомагане развитието на пазара на енергийни услуги** - пазарни посредници между ЕСКО компаниите и клиентите /основно в публичния сектор/.

Развитие на пазара за услуги за ЕЕ в страните от ЕС

Начален етап на развитие
(EE, BG, EL, PL)

Силно развит пазар
(DE, DK, BE)

Слабо развит пазар
(PT, ES, LV, SK, SL)

Добре развит пазар
(SE, IT, CZ, FR, AT)

Национално законодателство за ДГР

ЗАКОН ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ от 30 април 2015г.

- Хармонизира политиката по енергийна ефективност на България с изискванията на европейските директиви за енергийните характеристики на сгради и за енергийната ефективност при крайното енергийно потребление.
- Определя ангажиментите и ролята на държавата за развитието на енергийната ефективност.
- Дефинира политиката за повишаване на енергийната ефективност като съставна част от политиката по устойчиво развитие на страната.
- Създава институционални, нормативни и финансови условия за реализирането на националната политика по енергийна ефективност.
- Създава условия и механизми за оползотворяване на потенциала от енергоспестяване.

ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

- Планове за ЕЕ и програми за тяхното изпълнение.
- Сертифициране за всички сгради с РЗП над 250 кв.м (от 9.07.2015 г.).
- Обследване на промишлени системи с енергопотребление над 3000 MWh/г., предприятия за производство и услуги, които не са МСП по закона за МСП, системи за външно изкуствено осветление, разположени в населено място с население над 20 000 жители.
- Инспекции за енергийна ефективност на отоплителни инсталации с водогрейни котли и климатични инсталации.
- Търговците с енергия да предоставят енергийни услуги за повишаване на ЕЕ при крайните потребители.
- Енергиен мениджмънт в сгради и стопански потребители.
- Насърчаване пазара на ЕСКО услугите.
- Удостоверения за енергийни спестявания.

НАРЕДБИ КЪМ ЗАКОНА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ

- ❑ Наредба за методиките за определяне на националните индикативни цели, реда за разпределянето им като индивидуални цели за енергийни спестявания между лицата по чл. 10, ал. 1 от ЗЕЕ, допустимите мерки по енергийна ефективност, методиките за оценяване и начините за потвърждаване на енергийните спестявания.
- ❑ НАРЕДБА № РД-16-347 от 2 април 2009 г. за условията и реда за определяне размера и изплащане на планираните средства по договори с гарантиран резултат, водещи до енергийни спестявания в сгради - държавна и / или общинска собственост.

Закон за ЕЕ - Схеми за насърчаване на ЕЕ

ВИДОВЕ СХЕМИ

Чл. 71. (1) За насърчаване на енергийната ефективност могат да се прилагат схеми и механизми, като

- договори с гарантиран резултат (ДГР);
- удостоверения за енергийни спестявания;
- финансиране от Фонд „Енергийна ефективност и възобновяеми източници“ или от други финансови посредници;
- други национални или европейски схеми и механизми за подпомагане.

ЗАКОН ЗА ЕЕ – ДОГОВОР С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ

Договорът с гарантиран резултат е:

- финансов механизъм за насърчаване на енергийната ефективност, въведен по реда на чл.71, ал.1, т.1. от ЗЕЕ. Той се разработва и прилага при спазване на изискванията за държавните помощи.
- ДГР има за предмет** изпълнение на мерки за енергийна ефективност в:
 - сгради,
 - предприятия,
 - промишлени системи и
 - системи за външно изкуствено осветление.

Възстановяването на направените инвестиции и изплащането на дължимото възнаграждение на изпълнителя се извършва за сметка на реализираните икономии на енергия /чл.72, ал.1/.

СКЛЮЧВАНЕ НА ДОГОВОР С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ

Договор с гарантиран резултат се сключва:

- след извършено обследване за енергийна ефективност и издаден сертификат за енергийни характеристики, удостоверяващ актуалното състояние на енергопотреблението в сградата,
- или след извършено обследване за енергийна ефективност на предприятието, промишлената система или системата за външно изкуствено осветление - обект на договора /чл. 73 ал.1/.

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ПАРАМЕТРИ НА ДГР

1. **Нормализираното енергопотребление**, установено с обследване за ЕЕ;
2. **Списък на мерките за ефективност**, вкл. стъпките, които трябва да се предприемат за изпълнение, ако е уместно – разходите, свързани с тях;
3. **Гарантираните икономии на енергия**, реда и срокове за установяването им след изпълнението на мерките, както и разпоредби за измерване и потвърждаване на постигнатите енергийни спестявания, на гарантираните икономии и проверки на качеството и гаранции;
4. **Задължение за пълно изпълнение на договорените мерки** и документиране на всички направени промени по време на проекта;
5. **Описание на финансовите последици от проекта и разпределението на дяловете** на двете страни в постигнатите финансови икономии;
6. **Начин на финансиране и начин на изплащане на възнаграждението**;
7. **Други клаузи**, в т.ч. разпоредби, свързани с промени в рамковите условия, съдържанието и резултата от договора и т. н.

ДОГОВОРИ С ГАРАНТИРАН РЕЗУЛТАТ - ИЗИСКВАНИЯ

- ❑ Изпълнителите осигуряват извършване на услугата, изцяло или частично, със собствени средства и/или поемат задължение да осигурят финансирането от трето лице.
Те носят финансовия, техническия и търговския риск за изпълнение на предвидените дейности и мерки за повишаване на енергийната ефективност за достигане на гарантирания с договора резултат.
- ❑ Услугите по ДГР трябва да осигурят **достигане на нормативно изискващия се клас на енергопотребление за сградата** – предмет на договора.

ПЛАНИРАНЕ НА СРЕДСТВОТА ПО ДГР

- За сгради държавна и / или общинска собственост , които са предмет на договор с гарантиран резултат, **в бюджетите на държавните органи и общините се планират и осигуряват средства,** които за срока на изпълнение на договора съответстват на нормализираното енергопотребление на тази сграда.
- Условието и редът за определяне размера на планираните средства за схемите за насърчаване /по чл.71,ал.1/, както и условията и редът за тяхното изплащане се определят с наредба, издадена от министъра на енергетиката и министъра на финансите.

Национално законодателство за ДГР

АГЕНЦИЯ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ - ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ЗЕЕ

- ❑ Дейностите по провеждане на държавната политика за повишаване на ЕЕ се изпълняват от изпълнителния директор на Агенцията за устойчиво енергийно развитие /АУЕР/.
- ❑ АУЕР организира **изготвяне на примерни договори с гарантиран резултат** (ЕСКО договори) за предоставяне на енергийноефективни услуги за изпълнението на мерки за повишаване на енергийната ефективност **в сгради, промишлени системи и системи за външно изкуствено осветление;**
- ❑ АУЕР осъществява мониторинг при изпълнение на ЕСКО договорите в сгради държавна и общинска собственост.

Национално законодателство за ДГР

АГЕНЦИЯТА ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ В ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА СИ ПО ЗЕЕ

- АУЕР изготвя мотивирано предложение до МФ за финансиране по договори с гарантиран резултат, след подадено искане за финансиране от съответната община.
- Агенцията осъществява мониторинг при изпълнение на ЕСКО договорите в сгради държавна и общинска собственост.
- АУЕР участва в разглеждането и одобряването на средства за изпълнение на договори с гарантиран резултат в публични сгради.

Национално законодателство за ДГР

АУЕР ИЗГОТВЯ МОТИВИРАНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ДО М-ВО НА ФИНАНСИТЕ

- Искане за финансиране;
- Копие на резюме за извършено обследване на сградата;
- Нотариално заверено копие от договора с гарантиран резултат;
- Копие от издадения сертификат за сградата, в която са изпълнени мерките за ЕЕ;
- Погасителен план;
- Информация за планираните средства за изпълнение на договора с гарантиран резултат и съответстващите им мерки за повишаване на ЕЕ;
- Информация за изпълнени до момента, финансирани по национални или други програми от държавния бюджет или други финансиращи институции и др., дейности и мерки за повишаване на ЕЕ в сградата - предмет на договора, както и размера на тяхното финансиране.

Национално законодателство за ДГР

УСЛОВИЯ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА ДГР В СГРАДИ ДЪРЖАВНА И ОБЩИНСКА СОБСТВЕНОСТ

- Предвидените за изпълнение мерки за повишаване на ЕЕ трябва да бъдат изпълнени с **материали, съответстващи на изискванията на Закона за техническите изисквания на продуктите.**
- Изпълнените услуги по ДГР да осигуряват достигането на **нормативно изискващия се клас на енергопотребление за сградата - предмет на договора.**
- Предвидения в договора **срок за изплащане** на инвестицията за енергийни спестявания да бъде **не по-дълъг от 10 години.**
- Включените в предмета на ДГР **възстановителни и/или съпътстващи дейности**, които гарантират експлоатационната годност на мерките за повишаване на ЕЕ **не подлежат на финансиране.**

Публични и обществени сгради, подходящи за ДГР

Държавни и общински сгради

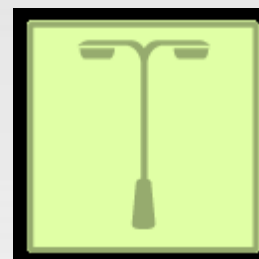
Детски заведения и социални домове

Болници и клиники

Улично осветление

ВиК дружества

Библиотеки и читалища

Университети и училища

Културни центрове

Спортни обекти

ППС и други

Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програма BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия” по Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от “Балкански институт по труда и социалната политика” и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, страните – донори и Програмния Оператор на BG04 „Енергийна ефективност и възобновяема енергия”.